

Maatschappelijke dialoog

Katrien Termeer

Hoogleraar Bestuurskunde Wageningen

katrien.termeer@wur.nl

Burgers: niet
gehoord voelen

Bezorgd, soms boos,
betrokken en onzeker

DIALOGOOG

Bedrijven: niet
erkend voelen

Hoofd boven water
houden in onzekere
tijden

Overheden:
handelings
verlegen

(Beperkte)
regelgeving,
procedures,
belangenafweging
en onzekerheden

Dynamische context

Veehouderij
en gezondheid
Omwonenden

Aan de slag met de
Omgevingswet

Stop de stank

Kabinet: Kippenhouders moeten voorkomen dat fijnstof uit stallen ontsnapt

Betaalbare en praktische oplossingen om aan eis kabinet te voldoen

Verordening ruimte: dialoog, gesprek met omgeving verplicht onderdeel proces

Is de rechtsstaat er voor de burger? (Hill,2017)

- Mensen voelen zich niet geholpen/gehoord door het rechtssysteem wanneer iemand aan de kwaliteit van hun leefomgeving komt
- De op juridische normen/regels gebaseerde argumentaties plaatst mensen tegenover elkaar
- Het procesrecht is eigenlijk een open uitnodiging om van elkaar te claimen en elkaar te beschuldigen
- Gaat niet over wederzijdse wensen die kunnen bijdragen aan gezamenlijk oplossing
- Mensen worden boos op elkaar en op de politiek
- Behoefte aan alternatieve routes zoals dialoog

Kenmerken maatschappelijke dialoog

- Indringend gesprek over controversiële vraagstukken
- Tussen mensen met verschillende opvattingen, waarden, belangen, 'feiten', zorgen en emoties
- Luisteren, elkaar proberen te begrijpen, vanuit een breder perspectief kijken
- Gericht op het ontwikkelen van nieuwe gezamenlijke inzichten om beter met het vraagstuk om te gaan
- De uitkomsten staan in principe nooit van tevoren vast
- Dus niet: nog eens uitleggen, draagvlak creëren, afvinken, mediation, therapie, winnen/verliezen,

Risico: dialoog wordt in het rechtstelsysteem getrokken

De rechtbank Oost Brabant is van oordeel dat aan het vereiste van een 'zorgvuldige dialoog' wordt voldaan als een persoonlijke ontmoeting tussen omwonenden of andere eigenaren van percelen in de omgeving van de projectlocatie is georganiseerd. De omwonenden of andere belanghebbenden moeten worden uitgenodigd voor een bespreking, vooraf informatie krijgen over het project en de gelegenheid krijgen hierop te reageren. De rechtbank sluit niet (op voorhand) uit dat ook op andere wijze vorm kan worden gegeven aan het voeren van een 'zorgvuldige dialoog'. ((ECLI:NL:RBOBR:2016:1903, september 2016))

Doelen dialoog

Relationele

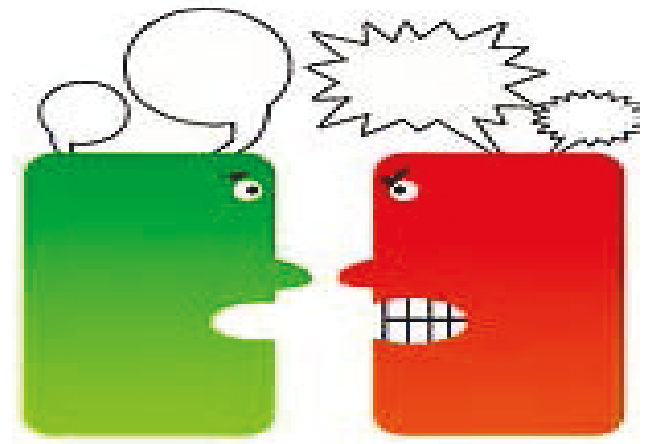
- Wederzijds luisteren
- Begrip creëren in elkaars waarden, ambities en zorgen
- Herstel vertrouwen burgers-boeren-bestuurders

Inhoudelijke

- Bewustwording complexiteit vraagstuk
- Oplossen van oplosbare vraagstukken
- Afspraken maken (over aanpassingen) en nakomen
- Vaststellen van niet-oplosbare zaken
- Helder krijgen van condities die de overheid moet stellen

Echte dialoog is ontzettend moeilijk!

- Veel oud en nieuw zeer
- Taaie kwesties waar geen makkelijke oplossingen voor bestaan
- Verschillende verwachtingen burgers, veehouders en overheden
- Moeilijk om verder te komen dan nog eens uitleggen
- Adviseurs en experts veranderen dynamiek
- Dialoog is geen heilige graal

Toch begint iedere oplossing met contact

